

Posudek konzultanta rigorózní práce

Autor: Mgr. Michaela Drábková

Téma: Vznik a zánik vlastnického práva k pozemkům ve světle nového občanského zákoníku

1. Úvod

Rigorózní práce na téma „Vznik a zánik vlastnického práva k pozemkům ve světle nového občanského zákoníku“ Mgr. Michaely Drábkové je zpracována v celkovém rozsahu 154 stran, včetně seznamů zkrácených názvů a použité literatury a povinných součástí (cizojazyčné shrnutí, abstrakty, klíčová slova). Výklad je, kromě úvodu a závěru, členěn do čtyř částí věnovaných postupně vymezení základních pojmů, zvláštnostem půdy a jejich vlivu na vlastnické právo k pozemku, vzniku a zániku vlastnického práva k pozemku a katastru nemovitostí.

2. Téma

Problematika vzniku vlastnického práva k pozemkům není nová, odbornou literaturou i studenty ve vědeckých pracích je jí naopak věnována poměrně značná pozornost. V důsledku přijetí zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „nový občanský zákoník“) se však značná část této odborné literatury a vědeckých prací stala obsoletní. Autorka problematiku vzniku vlastnického práva k pozemkům zkoumá právě ve světle nové civilněprávní úpravy a změn, které v tomto směru přinesla. Téma lze tedy bezpochyby označit za aktuální a ve smyslu jeho zaměření na novou právní úpravu i za nové.

Z hlediska náročnosti se zvolené téma dle mého názoru nachází zhruba uprostřed možné škály od nenáročného po zvláště náročné. Výhodou je poměrně velké množství odborné literatury, jež k tématu existuje, a jeho jasné vymezení, bez přesahů do množství jiných právních oborů či potřeby analyzovat mezinárodní či unijní právní úpravu. Jeho zpracování však komplikuje výše zmíněná novost relevantní právní úpravy a s ní související nejasnosti týkající se výkladu některých ustanovení, stejně jako nutná znalost původní právní úpravy a problémů souvisejících s její aplikací. Autorka tak při zpracování tématu musela prokázat schopnost kritického právního myšlení a vypořádat se některými nejasnými ustanoveními nové právní úpravy, k nimž dosud neexistuje relevantní judikatura. Je však třeba říci, že určitá míra „vědecké samostatnosti“ se u vědecké práce této úrovně již očekává.

3. Hodnocení zpracování tématu

Hodnocení zpracování tématu rozdělím na hodnocení cílů a použitých metod, hodnocení struktury práce, hodnocení formální stránky a hodnocení obsahové.

3.1. Cíle a použité metody

Cíl, který si autorka v úvodu práce klade, není příliš ambiciózní: je jím „*podat stručné shrnutí možných způsobů vzniku, resp. zániku, vlastnického práva k pozemkům*“ (str. 7). Zároveň autorka upozorňuje, že „*cílem ... je podat pouze základní informace*“ o řešených tématech „*a nikoliv výklad vyčerpávající*“ (str. 8). Je třeba říci, že skutečné cíle práce jsou poněkud širší, jsou jimi relativně podrobná analýza jednotlivých způsobů vzniku vlastnického práva k pozemkům a upozornění na změny, jež s sebou v této oblasti přinesla nová právní úprava. Je možná škoda, že v práci chybí samostatná výzkumná otázka, na druhou stranu ve vědecké práci této úrovně lze zvolený přístup ke zpracování tématu autorce bezpochyby odpustit.

Co se týká použitých metod, autorka v úvodu práce zmiňuje metody jazykového, logického a systematického výkladu (str. 8), metody vědecké práce jako takové nezmiňuje. Je možné doplnit, že práce je založena na metodě deskripce a analýzy, na řadě míst se objevuje i metoda komparace. V závěru autorka usiluje i o syntézu poznatků a završení výkladu. Jedná se o metody plně odpovídající vědecké práci této úrovně.

3.2. Struktura

Autorka zvolila tradiční strukturu prací věnovaných tématu vzniku a zániku vlastnického práva k pozemkům, která je sice logická a srozumitelná, nicméně nevypovídá nic o obsahu právní úpravy, jejích problematických místech či názorech autorky. Je samozřejmě otázkou, do jaké míry je žádoucí usilovat ve vědeckých pracích o „zajímavou“ - byť potenciálně spornou - strukturu, přiznám se však, že osobně bych jí dala přednost. Zvolená struktura hodnotu práce nesnižuje, činí ji nicméně velmi snadno zaměnitelnou s většinou prací na stejné téma.

3.3. Formální stránka

Z hlediska formálního nemám k práci připomínky. Autorka má velmi dobré vyjadřovací schopnosti, její styl je srozumitelný a v nejlepší smyslu slova čtivý, v práci se objevuje jen málo překlepů a pravopisných chyb. Grafická úprava práce je na standardní úrovni. Autorka velmi vhodně využívá poznámek pod čarou a bezchybně odkazuje na použité zdroje.

3.4. Obsah

Obsahově práci hodnotím jako zdařilou. Autorka neopomíjí žádný z významných aspektů problematiky, její výklad je srozumitelný a argumenty logické. Kladně hodnotím zodpovědnou práci se zdroji: autorka hojně využívá jak zdroje primární (kromě právních předpisů zejména důvodové zprávy a judikaturu), tak sekundární (odbornou literaturu), přičemž se však neomezuje na jejich pouhé opisy, ale využívá je k podpoře vlastní

argumentace či s nimi naopak polemizuje. Oceňuji též autorčinu snahu navrhnout vlastní řešení sporných či nejasných míst právní úpravy, byť o některých jejích závěrech by bylo bezpochyby možné diskutovat (např. možnost opuštění pozemku dle „starého“ i nového občanského zákoníku). Za slabinu práce naopak považuji její místy poměrně velkou popisnost, která úzce souvisí s výše naznačenou rezignací autorky na uchopení tématu způsobem odlišným od jejích předchůdců.

4. Závěr a doporučení

Celkově je možné shrnout, že předložená rigorózní práce přináší komplexní a v mnoha směrech detailní analýzu jednotlivých způsobů vzniku vlastnického práva k pozemkům, včetně relevantních souvislostí. Byť autorka rezignovala na nalezení vlastní cesty a z hlediska struktury výkladu se inspirovala svými předchůdci, práce bezpochyby prokazuje její znalost tématu, pečlivý přístup ke zpracování a schopnost kritického myšlení.

S ohledem na výše uvedené **konstatuji**, že **práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce** Rigorózním řádem Právnické fakulty UK, tedy prokazuje autorčiny hlubší znalosti ze zpracovávané problematiky a její schopnost samostatné tvůrčí činnosti, a **doporučuji ji proto k ústní obhajobě**.

V rámci obhajoby bych autorku požádala o stručné vyjádření k následujícím tématům:

1. Omezení autonomie vůle vlastníka při převodu pozemku ve zvláště chráněném území dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.
2. Možnost vyvlastnění pozemku pro účely ochrany životního prostředí.

V Praze dne 1. září 2014

JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
konzultant rigorózní práce